

DEM Parti Hukuk ve İnsan Hakları Komisyonunun TEM Şubenin 10 Haziran 2024'te Karabük T Tipi Kapalı Cezaevine Yaptığı Baskına İlişkin Raporu

Karabük T Tipi Kapalı Hapishanesi'ne 14 Haziran'da Terörle Mücadele (TEM) şube ekipleri tarafından baskın düzenlendiği ve hapishanede 10 saat süren bir aramanın yapıldığı, arama sırasında ise mahpusların el yazılarına, Kürtçe hikâye-öykü çalışmalarına, dergi-kitaplarına, ailelerine ait telefon rehberlerine ve adres notlarına vb. şeylere el konulduğu basına yansımıştır. Akabinde hapishanedeki mahpuslardan ve mahpus ailelerinden hapishanedeki hak ihlallerine ve bu baskına ilişkin ilgili kurum, kuruluşlara ve Halkların Eşitlik ve Demokrasi (DEM) Partisine yoğun başvurular ile hapishaneye ziyaret düzenlenmesi çağrısı yapılmıştır.

Bunun üzerine Karabük T Tipi Kapalı Hapishanesi'ne bir ziyaret gerçekleştirmek üzere Dem Parti Hukuk ve İnsan Hakları Komisyonu üyesi Av. Sipan CİZRELİ, yine partimizin komisyon üyesi olup TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kâtip üyeliği görevini de yürüten Şırnak Milletvekili Nevroz UYSAL ASLAN ile Özgürlük için Hukukçular Derneği Ankara Şubesi Eş Başkanı Av. Ferdi SİDAR'ın da arasında olduğu bir heyet oluşturulmuştur.

Heyetimiz, 27 Haziran 2024 tarihinde mahpuslarla, hapishane idaresi ve savcılık ile görüşmeler gerçekleştirmiştir. Heyet önümüzdeki günlerde gözlem ve tespitlerini içerir ayrıntılı raporunu kamuoyuna paylaşmadan önce hapishaneye yapılan baskına ilişkin kamuoyunu bilgilendirmek adına bu açıklamayı yapmayı gerekli bulmuştur.

Baskın/Aramaya İlişkin Tespitler

- Karabük T Tipi Kapalı Hapishanesi'nde 14 Haziran'da gerçekleştirildiği sanılan baskın/arama 10 Haziran 2024 tarihinde gerçekleşmiştir.
- Terörle Mücadele (TEM) şube ekipleri tarafından gerçekleştirilen baskına çok sayıda gardiyan, sivil giyimli kişi ve hapishane baş memuru da katılmıştır.
- Sabah 09:00 civarı başlayan arama akşam saat 20:00 civarı sonlandırılıp bu saatte mahpuslar odalara alınmıştır.
- Arama, 12'şer mahpusun kaldığı B15 ve B16 odalarında gerçekleştirilmiştir. Ayda 3-4 kez arama yapıldığı belirtilen koşullarda daha önce mahpusların belirlediği bir kişi nezaretinde yapılan aramalar bu kez arama yapılan odada en son bırakılan genç bir mahpus eşliğinde yapılmıştır.

- Arama başlamadan koridora alınan tutsaklar daha sonra kirli, eşyasız, sandalyesiz, yataksız, su ve hiçbir şeyin olmadığı iki odaya alınmıştır. 24 mahpus tüm gün bu odalarda bekletilmiştir.
- Mahpusların tüm ısrarlarına rağmen arama karar örneği ve tutulan tutanak örneği kendilerine verilmemiştir.
- Arama gerçekleştirilen iki oda baştan aşağı dağıtılmıştır. Mahpuslara ait fotoğraflar, mektuplar, kitaplar, defterler (şiir, hikâye ve roman denemeleri), çeşitli şairlere ait duvar kağıtları hatta kantin alışveriş fişlerine kadar neredeyse her şeye el konulmuştur.

İdare ve Savcı ile Yapılan Görüşmelerde Edinilen Bilgiler

İdare ile yapılan görüşmede de 10 Haziran 2024 tarihli arama işleminin, TEM polislerince yapıldığı, yaklaşık 10 saat sürdüğü, Karabük Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturması ve Karabük Sulh Ceza Hakimliği'nin kararı ile yapıldığı kabul edilmiştir. Ancak mahpusların beyanlarında yer verdikleri el konulan eşyalardan haberdar olmadıkları, aramaya iştiraklerinin hiçbir biçimde olmadığı ifade edilmiştir. Fakat baş memurun her iki odadaki aramaya ayrı ayrı eşlik ettiği konusunda ise net bir cevap veril(e)memiştir.

Soruşturmayı yapan savcılık ile yapılan görüşmede; dosyanın 2021 tarihli olduğu, dosyada kısıtlılık kararı bulunduğundan bilgi paylaşılmayacağı belirtilmişse de yaklaşık 300 kitaba el konulduğu bilgisi edinilmiştir. Ayrıca el konulan eşyaların inceleme için gönderildiği, kısa sürede teslim edilmeyeceği belirtilmiştir. Görüşmede, fotoğraf gibi kimi kişisel eşyalara el konulması hususunda ise el konulan kitaplar arasında fotoğrafların bulunmuş olabileceği ancak fotoğraflara el konulmadığı bilgisi savcılık tarafından paylaşılmıştır.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Aramada mahpuslara bilgi verilmemesi, mahpusların bütün gün kirli, eşyasız, sandalyesiz, yataksız, su ve hiçbir şeyin olmadığı odalarda ayakta bekletilmeleri kötü muamele olup insanlık onuruna açıkça aykırıdır. Arama kararı ve arama tutanağı örneğinin mahpuslara verilmemesi yine hukuka aykırı olup özellikle arama tutanağının verilmemesi sahte delil uydurma endişelerine yol açmıştır. Ayrıca, ayda 3-4 kez arama yapılan odalarda mahpusların kişisel eşyalarına ve kantin fişlerine kadar her şeye el konulması, bu aramanın mahpusların yaşamlarını zorlaştırmaya yönelik keyfi bir arama olduğunu da göstermektedir.

Arama için odada tutulan mahpusun onlarca kişinin eşyasını bilme olanağı ve takibini yapması hayatın olağan akışına aykırı olduğu gibi herkes adına tutanaklara imza atması da bir başka hukuki sorun olarak tespit edilmiştir.

Hapishane İdaresinin el konulan eşyalardan haberdar olmadığı şeklindeki açıklaması ile savcılık tarafından mahpuslara ait fotoğrafların kitapların arasında kalmış olabileceği, fotoğraflara el konulmadığı şeklindeki açıklamaların gerçek dışı olduğu, kişisel aile fotoğrafları da dahil tüm eşyalara el konulduğu Heyetçe tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, güvenliği jandarma tarafından sağlanan ve devletin tüm olanaklarıyla denetim altında tutulan Karabük Kapalı Hapishanesi'ne TEM şube polisleri vasıtasıyla baskın düzenlenmesinin kabul edilebilir bir tarafı yoktur! Kötü muamele ve mahpusların hayatlarını zorlaştırmaya yönelik keyfi ve hukuka aykırı baskın/arama işlemlerinden vazgeçilmeli, derhal el konulan kişisel eşyalar mahpuslara teslim edilmelidir. Tüm bu ihlallerde dahli bulunan savcılık, hakimlik, kolluk ve dahi tüm kamu görevlileri hakkında derhal adli ve idari soruşturma başlatılmalıdır.

DEM Parti Hukuk ve İnsan Hakları Komisyonu olarak sürecin takipçisi olacağımızı kamuoyuna duyururuz.

3 Temmuz 2024